

HVIS ULYKKEN ER UTE

Kontakt Giftinformasjonen (Tlf. 22 59 13 00)

GENERELLE TILTAK

Ved bevisstløshet:

Ring 113.
Hvis den forgiftede personen er eller holder på å bli bevisstløs, må det ikke gis noe gjennom munnen og det må ikke gjøres forsøk på å fremkalle brekninger.

Pass på at personen ligger i stabilt sideleie så tungen ikke faller bak i halsen

Sørg for frie luftrøyr at ingenting strammer og få fjernet slim etc. Undersøk om vedkommende puster eller trenger kunstig åndedrett.

Hudkontakt:

Får man kjemikalier på huden, skal man straks skylle grundig med rennende vann. Fjern tilsølt tøy, armbåndsur etc. og skylle huden godt. Etter grundig skylling kan man vaske med såpe og vann. Dersom kjemikaliene er sterkt alkaliske (f.eks. lut eller konsentrert ammoniakk) er det viktig å skylle godt og lenge. Hvis store hudområder er tilsølt, bør man sitte i badekar og skylle med lunkent vann.

Sprut i øynene:

Skyll øyeblikkelig med renne fra dusj, flaske, mugge eller bruk lunkent vann og myk vannstråle. Hold øyelokkene fra hverandre slik at vannet kommer til i hele øyet. Skyll grundig i ca. 15 minutter. Ved etsende stoffer skylles i 30 min og også under transport til lege/sykehus.

Innånding:

Hvis det er pustet inn damp fra kjemikalier, gass eller røyk, bringes personen straks ut i frisk luft. Personen skal holde seg fullstendig i ro. Pass eventuelt på de ting som er nevnt under punktet «Ved bevisstløshet».

Svelging:

- Gi noe å drikke, f.eks. melk, vann, saft.
- Brekninger skal (vanligvis) ikke fremkalles hjemme.
 - Det er spesielt viktig å ikke fremkalle brekninger hvis personen er bevisstløs, har krampesykdom eller har svelget etsende stoffer eller oljebaserte produkter.
- Rask tilførsel av medisinsk kull kan mange ganger redusere omfanget av forgiftningen (se også nedenfor).
- **Oljebaserte produkter** (f.eks. lampeolje, tennvæske, white spirit): Gi noen spiseskjeer fløte, smeltet fløteiskrem eller matoilje. Ikke fremkall brekninger.
- **Etsende stoffer/sterkt irriterende stoffer:** Gi straks drikke (barn: 1/2 glass, voksne: 1 glass). Drikke skal ikke tvinges i personen. Prøv å unngå at personen blir kvalm og kaster opp. Ikke fremkall brekninger.

Medisinsk kull: Rask tilførsel av medisinsk kull kan redusere forgiftning etter inntak av mange forskjellige giftige stoffer. Småbarnsforeldre, barnehager, skoler etc. anbefales derfor å ha medisinsk kull tilgjengelig. Medisinsk kull kan kjøpes reseptfritt på apotek. Det er ikke alltid riktig å gi medisinsk kull, kontakt derfor Giftinformasjonen eller lege før man gir dette.

Når man ringer Giftinformasjonen er det alltid en fordel om man kan oppgi:

- Nøyaktig navn på produkt/legemiddel, inkludert eventuelle tall og bokstaver
- Bruksområdet for kjemikaliene (f.eks. vindusvask). Navn på produsent
- Omtrent hvor mye som er svelget/sølt på hud. Er det en konsentrert eller en fortynnet løsning?
- Når skjedde uhellet/forgiftningen?
- Merker man noe på personen?

Ved kontakt med lege/sykehus bør man ta med seg innpakningen/emballasjen.

Giftinformasjonen

TELEFON 22 59 13 00 – HELE DØGNET

Helsedirektoratet

FARLIG ELLER UFARLIG? – HVA BØR EN GJØRE:

Legemidler

Stoff- eller produktgruppe	Forgiftningsrisiko	Mulige forgiftningssymptomer/virkninger Virkningen er avhengig av mengde	Har kull effekt?	Spesielle tiltak/råd Kontakt deretter Giftinformasjonen
Acetylsalisylsyre	Farlig ved overdosering, spesielt for småbarn	Slapphet, rødhet i huden, feber, pustevansker, bevisstløshet, krampesykdom	Ja	
Beroligende midler	Farlige ved overdosering	Sløvhets, bevisstløshet, pustevansker	Ja	
Fluorpreparater	25 mg fluorid eller 1 ss tannkrem er ufarlig	Kvalme, brekninger, diaré, krampesykdom	Nei	Gi melk å drikke
Hostesaft	Kan være farlig ved overdosering, spesielt de reseptpliktige	Bevisstløshet, pustevansker	Ja	
Jerntabletter	Farlige ved overdosering	Magesmerter, kvalme, diaré, slapphet, bevisstløshet, krampesykdom, leverskade, nyreskade	Nei	
Malaria-tabletter (Klorokin, hydroksyklorokin)	Svært farlige, spesielt for barn	Alvorlige symptomer som pustevansker, bevisstløshet, krampesykdom, hjertepåvirkning	Ja	Haster! Ring 113
Multivitaminer – uten jern	Lite farlig (inntil 20 tabletter er ufarlig)	Kan gi brekninger, magesmerter og diaré pga. søtningstoffer	Ja	
Nesedråper	Enkelte typer kan gi forgiftning ved overdosering. Spesielt farlig for små barn	Sløvhets, uro, krampesykdom, hjertepåvirkning	Ja	
Paracetamol	Farlig ved overdosering	Kvalme, brekninger, magesmerter, leverskade	Ja	
P-piller	Et brett er ufarlig	Kvalme, brekninger	Ja	
Reisesyketabletter	Farlige ved overdosering	Uro, sløvhets, bevisstløshet, krampesykdom	Ja	
Sovemedisiner	Farlige ved overdosering	Sløvhets, bevisstløshet, pustevansker	Ja	

Annet i hjemme- og utemiljøet

Stoff- eller produktgruppe	Forgiftningsrisiko	Mulige forgiftningssymptomer/virkninger Virkningen er avhengig av mengde	Har kull effekt?	Spesielle tiltak/råd Kontakt deretter Giftinformasjonen
Aftershave	Farlig for barn	Sløvhets, bevisstløshet, pustevansker	Nei	Gi drikke. Skyll øyne
Alkohol, etanol, sprit	Farlig for barn	Sløvhets, bevisstløshet, pustevansker	Nei	Gi drikke. Skyll øyne/hud
Avfetningsmidler	Kan være farlige	Avhengig av innholdsstoffer	Nei	Gi drikke. Skyll øyne/hud
Avløpsåpnere	Svært farlige	Sterkt etsende (alkaliske)	Nei	Unngå brekninger. Gi øyeblikkelig drikke, gjerne melk. Langvarig skylling ved søl på hud/øyne. Se generelle tiltak
Batterier	Kan være farlige	Fare for etseskade	Nei	Gi drikke
Bensin	Farlig	Se oljebaserte produkter	Nei	Se oljebaserte produkter
Bilbatterisyre	Farlig	Sterkt etsende (syre)	Nei	Se avløpsåpnere
Blomstergjøding	Lite farlig	Som regel ingen symptomer	Nei	Gi drikke. Skyll øyne/hud
Blomstervann	Ufarlig	Ingen symptomer	Nei	Ingen behandling nødvendig
Blyanter/fargestifter til barn	Ufarlig	Ingen symptomer	Nei	Ingen behandling nødvendig
Brannslukningsapparat - pulver	Lite farlig	Hoste, pustevansker	Nei	Gi drikke. Skyll øyne/hud. Frisk luft og hvile
Bremsevæske til bil	Svært farlig	Bevisstløshet, nyreskader, pustevansker	Nei	Viktig å følge opp alle inntak. Skyll øyne/hud
Desinfeksjonsmidler – sårdesinfeksjon	Lite farlig ved små inntak	Irriterer slimhinner	Nei	Gi drikke. Skyll øyne/hud
– andre desinfeksjonsmidler	Kan være svært farlige	Avhengig av innholdsstoffer	Nei	Gi drikke. Skyll øyne/hud
Duftolje/eteriske oljer	Kan være svært farlige	Irritasjon i munn og svelg, bevisstløshet, krampesykdom	Nei	Gi drikke. Skyll øyne/hud
Eddikessens 35%	Farlig	Sterkt etsende (syre)	Nei	Se avløpsåpnere
Flekkfjernere	Kan være farlige	Avhengig av innholdsstoffer	Nei	Gi drikke. Skyll øyne/hud
Frostvæske	Svært farlig	Bevisstløshet, nyreskader, pustevansker	Nei	Viktig å følge opp alle inntak. Skyll øyne/hud
Frystikker	Lite farlig (inntil 20 fyrstikker er ufarlig)	Kvalme, magesmerter	Nei	Gi drikke
Grønnsåpe	Vanligvis lite farlig	Irriterer slimhinner	Nei	Gi drikke. Skyll øyne/hud
Hudkrem/lotion/solkrem	Ufarlig	Ingen symptomer	Nei	Ingen behandling nødvendig
Håndsåpe	Lite farlig	Kvalme og brekninger	Nei	Gi drikke. Skyll øyne
Hårsjampo	Lite farlig	Kvalme og brekninger	Nei	Gi drikke. Skyll øyne
Hårstylingsprodukter	Lite farlige ved små inntak	Irriterer slimhinner og øyne	Nei	Gi drikke. Skyll øyne
Kalk til plen (dolomittkalk)	Ufarlig	Ingen symptomer	Nei	Gi drikke
Kaustisk soda	Svært farlig	Sterkt etsende (alkalisk)	Nei	Se avløpsåpnere
Klorbaserte blekemidler	Farlige	Irriterende til etsende	Nei	Gi drikke. Skyll øyne i 30 minutter. Skyll hud
Lampeolje	Farlig	Se oljebaserte produkter	Nei	Se oljebaserte produkter
Lim: – papirlim	Ufarlig	Ingen symptomer	Nei	Gi drikke. Skyll øyne/hud
– kontaktilim	Farlig	Ved svelging eller innånding av større mengder damp: svimmelhet, kvalme, hodepine, bevisstløshet, hjertepåvirkning	Nei	Gi rikelig med drikke. Ved innånding: Frisk luft og hvile
– superlim	Ufarlig, unntatt ved øyekontakt	Kan gi øyeskader	Nei	Skyll øyne/hud
Lut	Svært farlig	Sterkt etsende (alkalisk)	Nei	Se avløpsåpnere
Maling, lakk og beis: – vannbasert	Lite farlig ved små inntak.	Irriterer slimhinner	Nei	Gi drikke. Skyll øyne/hud
– andre	Kan være farlige	Avhengig av innholdsstoffer	Nei	Gi drikke. Skyll øyne/hud
Maling- og lakkfjernere:	Kan være svært farlige/etsende	Avhengig av innholdsstoffer	Nei	Gi drikke. Skyll øyne/hud
Metanol (bl.a. modellfly-drivstoff)	Svært farlig	Bevisstløshet, synsforstyrrelser, pustevansker	Nei	Viktig å følge opp alle inntak. Skyll øyne/hud
Møbelpolish/teakolje	Farlig	Se oljebaserte produkter	Nei	Se oljebaserte produkter
Neglelakkfjernere/Neglelakk m/acetone/etylacetat	Mer enn 20 ml er farlig for små barn	Sløvhets, bevisstløshet, pustevansker	Nei	Gi drikke. Skyll øyne/hud
Oljebaserte produkter (petroleumsdestillater)	Farlige	Ved små inntak: fare for alvorlig lungepåvirkning hvis noe kommer over i luftveiene. Ved større inntak også: sløvhets, bevisstløshet	Nei	Unngå brekninger. Gi noen spiseskjeer fløte, smeltet fløteiskrem eller matoilje. Skyll øyne/hud
Oppvaskmiddel: – flytende (ikke til maskin)	Lite farlig	Kvalme og diaré	Nei	Gi drikke. Skyll øyne
– pulver til oppvaskmaskin	Sterkt irriterende	Kvalme, oppkast, diaré, etseskade	Nei	Gi drikke. Skyll øyne
Øvnsrens	Kan være svært farlig	Sterkt etsende (alkalisk)	Nei	Se avløpsåpnere
Parfyme	Farlig for barn	Sløvhets, bevisstløshet, pustevansker	Nei	Gi drikke. Skyll øyne
Rottegift (blodfortynnende)	Farlig	Blåmerker og blødninger. Symptomene kan komme etter 2–3 dager	Ja	
Rustfjernere	Mange er farlige	Avhengig av innholdsstoffer	Nei	Se avløpsåpnere
Rødsprit	Farlig	Sløvhets, bevisstløshet, pustevansker	Nei	Gi drikke. Skyll øyne/hud
Salmiak	Farlig	Etsende (alkalisk)	Nei	Se avløpsåpnere
Sement	Kan være farlig, spesielt for øyne	Irriterende til etsende, kan gi alvorlig etseskade på øyne	Nei	Gi drikke. Skyll/vask hud. Langvarig skylling av øyne
Silikagel	Ufarlig	Ingen symptomer	Nei	Ingen behandling nødvendig
Skyllemidler, tøyrennere	Lite farlige ved små inntak	Irriterer slimhinner, kvalme, brekninger	Nei	Gi drikke. Skyll øyne/hud
Sopp- og algedreper	Kan være svært farlig/etsende	Avhengig av innholdsstoffer	Nei	Gi drikke. Skyll øyne/hud
Sølv-, kobber- og messingpus	Kan være farlige	Avhengig av innholdsstoffer	Nei	Gi drikke. Skyll øyne/hud
Tennbriketter	Lite farlige	Irriterende	Nei	Gi drikke
Tennvæske	Farlig	Se oljebaserte produkter	Nei	Se oljebaserte produkter
Termometere – kvikksølv (gamle)	Ufarlig å svelge, men damp er farlig	Fare for lungeskade ved innånding av damp	Nei	Fjern kvikksølv (ikke støvsug)
– andre termometere	Ufarlig	Ingen symptomer	Nei	Ingen behandling nødvendig
Tobakk	Farlig. Inntil en halv sigarett er ufarlig	Brennende følelse i munn og svelg, kvalme, brekninger, magesmerter, bevisstløshet, krampesykdom	Ja	Fjern eventuelle rester av tobakk fra munnen. Gi drikke
Ugress- og plantevernmidler	Mange er farlige	Avhengig av innholdsstoffer	Ja	Gi drikke. Skyll øyne/hud
Vaskepulver (til klær)	Lite farlig ved små inntak	Irriterer slimhinner	Nei	Gi drikke. Skyll øyne
Vindusspylervæske	Farlig	Sløvhets, bevisstløshet, pustevansker	Nei	Gi drikke. Skyll øyne/hud
White spirit	Farlig	Se oljebaserte produkter	Nei	Se oljebaserte produkter

www.giftinfo.no

PLAKATEN KAN BESTILLES FRA TRYKKSÅKSEKSPEDISJONEN, HELSEDIREKTORATET, POSTBOKS 7000 ST. OLAVS Plass, 0130 OSLO ELLER FRA www.giftinfo.no

DESIGN: MIKE MILLS
TEGNER: HEIDI ASDAHL

TRYKK: Andvord Grafisk